

Såtidforsøg med rug 1958-61

I de i årene 1940-45 gennemførte såtidforsøg med rug (se 400. meddelelse) blev der i gennemsnit opnået højeste kærneudbytte ved såning 10. september, og såning sidst i august gav kun 2 pct. lavere udbytte. Ved de øvrige prøvede såtider, 25. september, 10. oktober og 25. oktober var mindreudbyttet i forhold til 10. september henholdsvis 8, 18 og 27 pct. I ovennævnte forsøgsrække blev hele arealet pløjet forud for 1. såtid, og den øvrige jordbehandling indskrænkede sig til en opharvning før hver såtid. I 1958 påbegyndtes nye forsøg, og baggrunden herfor var bl.a., at udbyttenedgangen ved de senere såtider muligvis kunne skyldes et mindre bekvemt såbed, og at man i praksis normalt pløjer umiddelbart før såning.

Nye forsøg med ændret pløjemåde er gennemført på lerjord ved Aarslev, Askov og Ødum og på sandjord ved Borris, Jynde-
vad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup. Såtiderne var følgende: 1. september, 10. september, 20. september, 1. oktober og 10. oktober og på sandjordsstationerne endvidere 20. november. De fastsatte tider er praktisk taget overholdt. Forsøgene blev anlagt med 2 salpetermængder: I. 200-300 kg kalksalpeter pr. ha og II. 400-500 kg kalksalpeter pr. ha. Forfrugten har i hovedparten af forsøgene været havre, der er stubbehandlet på sædvanlig måde, og de enkelte forsøgsled er pløjet og harvet umiddelbart forud for hver såning. Der er endvidere om efteråret tilført ca. 300 kg superfosfat og ca. 200 kg kaligødning pr. ha. 2 forsøg er ikke taget med i opgørelsen. Hovedresultaterne fremgår af følgende oversigt. I bilaget er anført forholdstal for det gennemsnitlige kærneudbytte ved de enkelte forsøgssteder og i de enkelte år.

kg kalksalpeter pr. ha		200-300				400-500			
		hkg pr. ha		forholdstal		hkg pr. ha		forholdstal	
		kærne	halm	kærne	halm	kærne	halm	kærne	halm
<i>Lerjord, gns. 11 forsøg</i>									
1. såtid	1. sept.	37.5	63.6	100	100	41.0	64.7	100	100
2. »	10. »	37.5	64.4	100	101	40.3	65.6	98	101
3. »	20. »	37.6	60.9	100	96	41.5	63.9	101	99
4. »	1. okt.	36.7	55.7	98	88	39.5	58.8	96	91
5. »	10. »	32.7	49.6	87	78	35.4	53.0	86	82
LSD/95 % ¹		1.9				2.1			
<i>Sandjord, gns. 19 forsøg</i>									
1. såtid	1. sept.	25.7	46.5	100	100	26.7	46.9	100	100
2. »	10. »	25.4	46.7	99	100	27.0	48.0	101	102
3. »	20. »	25.3	44.1	98	95	27.5	46.7	103	100
4. »	1. okt.	24.4	39.9	95	86	26.8	43.1	100	92
5. »	10. »	24.3	37.4	94	80	26.7	40.7	100	87
6. »	20. novbr.	23.1	34.5	90	74	24.9	37.3	93	80
LSD/95 % ¹		1.7				1.7			

¹ Mindste sikre forskel

Kærneudbyttet

I forsøgene på *lerjord* giver de tre første såtider ved den mindste salpetermængde samme og højeste kærneudbytte. Ved den største salpetermængde ligger 3. såtid lidt foran 1. og 2. såtid. 4. såtid giver i forhold til de tidligere såtider en mindre nedgang i kærneudbytte i begge afdelinger. Såning 10. okt. skiller sig skarpt ud fra de øvrige såtider med et mindreudbytte på 13-14 pct. i forhold til såning i september.

På *sandjord* er udbyttet ved den mindste salpetermængde jævnt faldende fra 1.-6. såtid. Såning 20. november har givet et mindreudbytte, der er statistisk sikkert i forhold til de tre første såtider. Ved stærkere salpetergødskning er der praktisk taget opnået samme kærneudbytte ved de første 5 såtider, 6. såtid ligger noget lavere.

Halmudbyttet

Udbyttet af halm er såvel på lerjord som på sandjord højest ved de to første såtider og på det nærmeste ens i de to afdelinger. Det falder ved 3. såtid med 4-5 pct. i den svagt kvælstofgødede afdeling, medens udbyttet ved stærkere salpetergødskning er af samme størrelsesorden, som ved 1. og 2. såtid. Ved de senere såninger falder udbyttet ret stærkt og jævnt.

Strållængde og lejetilbøjelighed

kg kalks. pr. ha		Lerjord, 11 forsøg				Sandjord, 19 forsøg			
		200-300		400-500		200-300		400-500	
		strål.	leje- tilb. ¹	strål.	leje- tilb. ¹	strål.	leje- tilb. ¹	strål.	leje- tilb. ¹
1. såtid	1. sept.	156	5.8	154	6.4	133	4.8	129	5.8
2. »	10. »	156	5.6	152	6.5	132	4.8	129	5.7
3. »	20. »	153	4.6	150	5.9	129	4.8	127	5.8
4. »	1. okt.	148	3.9	147	5.1	124	3.5	124	4.6
5. »	10. »	144	3.9	143	5.1	120	3.1	120	3.9
6. »	20. novbr.	-	-	-	-	115	3.8	114	3.8

¹ 0—10,0 = helt stående, 10 = helt i leje

Strået har været længst og på det nærmeste af samme længde ved såning 1. og 10. september med jævnt aftagende tendens ved de følgende såtider. Karakteren for lejetilbøjelighed følger samme linie.

Resultaterne af de gennemførte forsøg viser, at på lerjord bør rugen sås i løbet af september. På sandjord falder udbyttet relativt mindre ved senere såning.

Bilag til 697. meddelelse.

Forholdstal for kærneudbylte

	Ant. for-søg	hkg pr. ha = 100	200-300 kg kalksalpeter pr. ha						hkg pr. ha = 100	400-500 kg kalksalpeter pr. ha					
			1. sept.	10. sept.	20. sept.	1. okt.	10. okt.	20. novbr.		1. sept.	10. sept.	20. sept.	1. okt.	10. okt.	20. novbr.
<i>Lerjord</i>															
Aarslev	4	38.9	100	99	101	100	92	-	41.5	100	98	101	97	91	-
Askov	3	32.1	100	101	106	104	88	-	34.1	100	98	109	104	89	-
Ødum	4	40.8	100	100	96	92	82	-	45.8	100	97	97	91	80	-
1958	2	38.4	100	101	97	93	83	-	42.8	100	96	95	91	81	-
1959	3	43.0	100	96	101	102	90	-	46.0	100	99	105	101	90	-
1960	3	38.8	100	103	101	91	81	-	43.0	100	101	100	90	83	-
1961	3	30.9	100	100	101	104	94	-	33.4	100	95	103	101	89	-
Gens.	11	37.5	100	100	100	98	87	-	41.0	100	98	101	96	86	-
<i>Sandjord</i>															
Borris	4	32.7	100	94	99	95	98	93	33.1	100	103	110	106	105	100
Jynde vad	3	19.5	100	92	99	101	102	86	22.9	100	88	88	91	93	76
Lundgaard	4	19.5	100	107	111	102	97	95	19.1	100	116	122	117	115	105
Studsgaard	4	24.1	100	102	95	99	102	98	23.9	100	103	105	108	111	106
Tylstrup	4	31.8	100	99	91	85	79	81	33.4	100	96	93	86	82	83
1958	4	25.4	100	103	107	111	115	111	26.8	100	107	110	111	115	110
1959	5	20.0	100	100	96	95	98	99	20.0	100	103	103	102	106	103
1960	5	29.5	100	98	97	89	83	79	29.8	100	101	106	100	94	90
1961	5	27.7	100	95	95	91	90	80	30.3	100	96	96	92	91	79
Gens.	19	25.7	100	99	98	95	94	90	26.7	100	101	103	100	100	93